

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum

2013

ESTAT ACTUAL DE LA XCHsF

Hospitals XHUP adherits a la XCHsF

Cobertura de la XCHsF

ACTIVITATS 2013

Accreditacions dels centres de la XCHsF

Avaluació de la prevalença del consum de tabac als hospitals

Avaluació de les activitats de control de tabaquisme (Selfaudit)

Compliment de la normativa als espais dels centres

Programa de Deshabitució Tabàquica

Grup de treball Tabac i Salut Mental

Formació de la XCHsF

Coordinació de la ENSH

Suport als centres al GOLD Forum Process

Comunicació de la XCHsF

Altres projectes

Publicacions

ESTAT ACTUAL DE LA XCHsF

HOSPITALS XHUP ADHERITS A LA XCHsF

BARCELONA (XHUP)

Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi. Consorci Sanitari Integral
Hospital Sant Joan de Déu (Martorell)
Hospital Sant Antoni Abat – Consorci Sanitari del Garraf
Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Hospital Universitari MútuaTerrassa
Hospital de l'Esperança. Parc de Salut Mar
Institut Català d'Oncologia. L'Hospitalet
Consorci Sanitari del Maresme
Hospital del Mar. Parc de Salut Mar
Hospital Universitari de Bellvitge
Hospital Universitari de Traumatologia i Rehabilitació de la Vall d'Hebron
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol
Institut Català d'Oncologia. Badalona
Centre d'Atenció Integral Hospital Dos de Maig
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès
Hospital General de Vic
Hospital Sant Joan Déu, Esplugues de Llobregat
Fundació Hospital de l'Esperit Sant
Hospital General de l'Hospitalet. Consorci Sanitari Integral
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
Hospital Sant Joan de Déu. Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa
Centre Hospitalari. Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa
Hospital Municipal de Badalona
Consorci Sanitari de l'Anoia
Hospital de Sant Rafael
Hospital de Viladecans
Hospital Casa de Maternitat (Clínic)
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
Hospital Universitari Maternoinfantil de la Vall d'Hebron
Hospital Universitari General de la Vall d'Hebron
Fundació Privada Hospital de Mollet
Hospital-Residència Sant Camil – Consorci Sanitari del Garraf
Hospital de Terrassa
Fundació Hospital Asil de Granollers
Hospital de Sabadell. Corporació Sanitària Parc Taulí
Hospital Plató Fundació Privada

70
centres

BARCELONA (NO XHUP)

Fundació Sociosanitària de Barcelona
Benito Menni CASM
Sant Joan de Deu, Serveis Sociosanitaris
Clínica Sant Josep. Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa
Fundació Hospital Sant Jaume de Manlleu
Hospital de la Santa Creu de Vic
Clínica de Vic
Centres Assistencials Dr. Emili Mira. Parc de Salut Mar
Consorci Sociosanitari de Vilafranca

LLEIDA (XHUP)

Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)
Hospital Comarcal del Pallars
Hospital Universitari Arnau de Vilanova, Lleida
Hospital Santa Maria

NO MEMBRES DE LA XCHsF (XHUP)

Fundació Puigvert
Institut Guttmann
Hospital Comarcal de Sant Bernabé
Hospital de Sant Celoni
Hospital Universitari Sagrat Cor
Espitau Val d'Aran
Clínica de Ponent
Clínica Salus Infirmorum
Centre MQ Reus

TARRAGONA (XHUP)

Hospital Universitari Sant Joan de Reus
Pius Hospital de Valls
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII
Hospital de Sant Pau i Santa Tecla, Tarragona
Hospital Comarcal d'Amposta
Clínica Terres de l'Ebre
Hospital Comarcal Móra d'Ebre
Hospital del Vendrell

TARRAGONA (NO XHUP)

Hospital de la Santa Creu (Jesús-Tortosa)

GIRONA (XHUP)

Clínica Girona
Corporació de salut del Maresme i la Selva: Sant Jaume de Calella
Corporació de salut del Maresme i la Selva: Hospital Comarcal de Blanes
Hospital Universitari Dr. Josep Trueta
Institut Català d'Oncologia. Girona
Hospital Comarcal del Ripollès (Campdevàrol)
Fundació Privada Hospital Sant Jaume d'Olot
Hospital de Figueres Fundació Privada
Hospital de Palamós. Serveis de Salut Integrals
Parc Hospitalari Martí i Julià. IAS
Hospital de Puigcerdà

Hospitals d'acord al SCS (5 d'agost 2011)
<http://www10.gencat.net/catsalut/archivos/xhup.pdf>

COBERTURA DE LA XCHsF

Els centres membres de la Xarxa són aquells que han signat conveni i per tant s'han compromès a desplegar el projecte "Hospitals sense Fum" al seu centre. A desembre del 2013 la XCHsF està formada per 60 centres XHUP i 10 no XHUP. **La cobertura de la XCHsF als Hospitals XHUP és del 87% (60/69).**

	XHUP	NO XHUP	TOTAL
FASE CONVENI	2	1	3
FASE ACTIU	7	2	9
FASE CONSOLIDACIÓ	51	7	58
TOTAL HOSPITALS ADHERITS	60	10	70

ACREDITACIONS DELS CENTRES DE LA XCHsF

Tal com es va acordar a la Trobada Anual 2012 les acreditacions dels hospitals es fan cada 3 anys. Així doncs, la propera convocatòria prevista és per al 2014.

MEMBRE // 21

Hospital Comarcal del Pallars
Hospital Sant Joan de Déu (Martorell)
Fundació Sociosanitària de Barcelona
Hospital Sant Antoni Abat – Consorci Sanitari del Garraf
Parc Sanitari Sant Joan de Déu
Hospital Universitari MútuaTerrassa
Corporació de salut del Maresme i la Selva: Sant Jaume de Calella
Corporació de salut del Maresme i la Selva: Hospital Comarcal de Blanes
Institut Català d'Oncologia. Badalona
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès
Institut Català d'Oncologia. Girona
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa
Hospital de Sant Pau i Santa Tecla, Tarragona
Fundació Hospital Sant Jaume de Manlleu
Hospital de la Santa Creu de Vic
Clínica de Vic
Hospital de Puigcerdà
Centre Dr. Emili Mira. Parc de Salut Mar
Hospital Comarcal Móra d'Ebre
Hospital del Vendrell
Consorci SocioSanitari de Vilafranca

BRONZE // 30

Fundació Sant Hospital (La seu d'Urgell)
Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi. Consorci Sanitari Integral
Clínica Girona
Hospital de l'Esperança. Parc de Salut Mar
Sant Joan de Déu, Serveis Sociosanitaris
Consorci Sanitari del Maresme
Hospital Universitari de Bellvitge
Hospital Universitari Arnau de Vilanova, Lleida
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol
Centre d'Atenció Integral Hospital Dos de Maig
Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona
Hospital Sant Joan Déu, Esplugues de Llobregat
Fundació Hospital de l'Esperit Sant

Centres acreditats el novembre del 2011

Hospital General de l'Hospitalet. Consorci Sanitari Integral
Pius Hospital de Valls
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau
Hospital Municipal de Badalona
Consorci Sanitari de l'Anoia
Hospital de Sant Rafael
Hospital Universitari Maternoinfantil de la Vall d'Hebron
Hospital de Terrassa
Hospital de Figueres Fundació Privada
Hospital de Sabadell. Corporació Sanitària Parc Taulí
Hospital Santa Maria
Hospital de Palamós. Serveis de Salut Integrals
Hospital Comarcal d'Amposta
Hospital de la Santa Creu (Jesús-Tortosa)
Parc Hospitalari Martí i Julià. Institut d'Assistència Sanitària
Clínica Terres de l'Ebre

ARGENT // 15

Benito Menni CASM
Hospital del Mar. Parc de Salut Mar
Hospital Universitari de Traumatologia i Rehabilitació de la Vall d'Hebron
Hospital General de Vic
Hospital Universitari Sant Joan de Reus
Hospital Comarcal del Ripollés (Campdevàrol)
Fundació Privada Hospital Sant Jaume d' Olot
Hospital Sant Joan de Déu. Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa
Hospital de Viladecans
Hospital Casa de Maternitat (Clínic)
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
Hospital Universitari General de la Vall d'Hebron
Fundació Privada Hospital de Mollet
Hospital-Residència Sant Camil – Consorci Sanitari del Garraf
Hospital Plató Fundació Privada

ARGENT MENCIÓ OR // 2

Clínica Sant Josep. Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa
Fundació Hospital Asil de Granollers

OR // 2

Institut Català d'Oncologia. L'Hospitalet
Centre Hospitalari. Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa

Atès que també es preveia la possibilitat de fer revisions del nivell d'acreditació a demanda, Benito Menni ha estat avaluat i reacreditat que va passar de Membre a Argent.

Avaluació de la prevalença del consum de tabac als hospitals

Durant el 2013, 17 membres de la Xarxa han realitzat l'enquesta de prevalença de consum de tabac de treballadors de centres sanitaris. La prevalença estimada d'aquests centres que han realitzat l'enquesta és de 25,6%. Aquesta dada ens pot donar una idea de la tendència a la baixa del nombre de treballadors sanitaris que fumen avui dia.

Tenint en compte que a Catalunya, segons dades de l'ESCA de 2012, un 28,5% de la població és fumadora, considerem que els esforços i activitats dels projectes sense fum poden estar influenciant aquesta menor prevalença.

Actualment, s'està analitzant conjuntament la informació recollida en una cinquantena d'hospitals durant els darrers 4 anys per tal d'obtenir un indicador fiable de la prevalença en professionals sanitaris de l'àmbit hospitalari segons les principals característiques sociodemogràfiques i professionals.

Avaluació de les activitats de control de tabaquisme (Selfaudit anual)

Implantació i ús de la nova plataforma digital per a la introducció de resultats de cada centre. Amb aquesta nova eina serà més fàcil la recollida i comparació de resultats, tant de cada centre com global de tots els centres adherits.

El fet que s'utilitzi el mateix sistema a la ENSH, podria facilitar en un futur la comparació entre diferents països. L'any 2013 han realitzat el Selfaudit 44 centres de 70 (63%).

Compliment de la normativa als espais dels centres

S'han realitzat tasques d'assessorament i informació relatives a incompliments i senyalització d'espais interiors i exteriors als centres de la Xarxa.

S'han facilitat protocols d'actuació i propostes de normatives internes entre els diferents centres. Amb tota la informació obtinguda s'elaboraran durant el 2014 materials de suport genèrics que es puguin aplicar a qualsevol centre.

PROGRAMA DE DESHABITUACIÓ TABÀQUICA

PDT-MPOC

A l'abril es va realitzar la reunió valoració i finalització del projecte destinat a pacients ingressats per reagudització de l'MPOC. Van assistir els sis hospitals participants al projecte. La valoració general dels hospitals ha estat satisfactòria i ha permès establir i consolidar nous circuits d'intervenció.

PDT PROFESSIONALS

Actualment 50 dels 70 hospitals de La Xarxa disposen d'ajuda per a deixar de fumar dirigida als treballadors.

Centre sanitari

N Professionals tractats

Clínica Sant Josep. Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa	34
Hospital Universitari Arnau de Vilanova, Lleida	NR
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa	NR
Hospital Universitari Sant Joan de Reus	4
San Joan de Deu (Esplugues)	19
Hospital General de Granollers	46
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona	51
Institut Català d'Oncologia. L'Hospitalet	66
Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona	4
Parc de Salut Mar	32
Pius Hospital de Valls	NR
Hospital Residencial Sant Camil – Consorci Sanitari del Garraf	8
Hospital Comarcal de l'Alt Penedès	4
Hospital Municipal de Badalona	NR
Hospital de Sant Rafael	NR
Hospital de Terrassa	NR
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	7
Hospital de Mataró. Consorci Sanitari del Maresme	9
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXVIII	NR
Consorci Sanitari de l'Anoia	NR
Hospital de Sabadell. Corporació Sanitària Parc Taulí	38
Fundació Privada Hospital Sant Jaume d' Olot	NR
Hospital Santa Maria	10
Hospital Universitari General de la Vall d'Hebron	66
Hospital Universitari de Bellvitge	NR
Fundació Privada Hospital de Mollet	NR
Hospital Dos de Maig. Consorci Sanitari Integral	5
Hospital Sant Joan Despí Moisès Broggi. Consorci Sanitari Integral	18
Hospital General de l'Hospitalet. Consorci Sanitari Integral	8
Hospital de Palamós. Serveis de Salut Integrals	6
Hospital de Figueres Fundació Privada	0
Clínica Terres de l'Ebre	4
Hospital de Viladecans	3
Parc Hospitalari Martí i Julià. Institut d'Assistència Sanitària	25
Hospital Comarcal d'Amposta	5
Hospital de la Santa Creu (Jesús-Tortosa)	NR
ICO-Badalona	NR
Hospital General de Vic	NR
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol	25
Hospital de Plató	0
Fundació Sant Hospital (La seu d'Urgell)	1
Sant Joan de Deu, Serveis Sociosanitaris	NR
Clinica Girona	NR
Hospital Comarcal del Pallars	NR
Parc Sanitari Sant Joan de Déu	61
ICO Girona	4
Hospital Benito Menni CASM (Nou!)	6
Consorci Sociosanitari de Vilafranca	4
Hospital Comarcal del Ripollés (Campdevàrol)	1
Fundació de l'Esperit Sant	4

578
professionals
tractats

PDT PACIENTS

Actualment 46 dels 70 hospitals de la Xarxa disposen d'ajuda per deixar de fumar dirigida a pacients ingressats.

Centre sanitari	N Pacients tractats
Institut Català d'Oncologia. L'Hospitalet	26
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona	241
Hospital Universitari de Bellvitge	NR
Hospital Universitari Sant Joan de Reus	37
Fundació Hospital de l'Esperit Sant	23
Hospital General de Vic	156
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	615
Corporació de Salut del Maresme i la Selva	NR
Hospital Universitari de la Vall d'Hebron	200
Althaia, Xarxa Assistencial de Manresa	83
Hospital de Terrassa (CST)	159
Fundació Privada Hospital Sant Jaume d' Olot	6
Fundació Hospital Asil de Granollers	130
Hospital Universitari Germans Trias i Pujol	A
Hospital-Residència Sant Camil – Consorci Sanitari del Garraf	81
Hospital Comarcal del Ripollès (Campdevàrol)	18
Hospital General de l'Hospitalet. Consorci Sanitari Integral	A
Hospital Santa Maria. Lleida	NR
Hospital de Sabadell. Corporació Sanitària Parc Taulí	NR
Hospital del Mar. Parc de Salut Mar	102
Clínica Terres de l'Ebre	26
Hospital Sant Joan Déu, Esplugues de Llobregat	12
Hospital Universitari Arnau de Vilanova, Lleida	NR
Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)	2
Parc Hospitalari Martí i Julià. Institut d'Assistència Sanitària	0
Centres Assistencials Dr. Emili Mira. Parc de Salut Mar	0
Hospital Comarcal d'Amposta	12
Fundació Privada Hospital de Mollet	87
Hospital Universitari de Tarragona Joan XXIII	60
Centre d'Atenció Integral Hospital Dos de Maig	28
Parc Sanitari Sant Joan de Déu. Sant Boi de Llobregat	294
Hospital Comarcal del Pallars	3
Hospital de Viladecans	7
Fundació Sociosanitària de Barcelona	127
Hospital Plató Fundació Privada	13
Parc de Salut Mar (Centre Fòrum)	0
Hospital de Palamós. Serveis de Salut Integrals	10
Benito Menni CASM	303
Consorci Sanitari del Maresme. Hospital de Mataró	1822
Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi. Consorci Sanitari Integral	48
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa	3
Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona	75
Hospital Universitari Mútua Terrassa	200
Hospital de Sant Rafael	NR
Hospital Municipal de Badalona	A
Fundació Hospital Sant Jaume de Manlleu	7

5016
pacients
tractats

Només s'inclouen pacients ingressats, no ambulatoris

NR: Tenen actiu el programa però no reporten les dades

A: Tenen el programa aturat, tot i que tenen elaborat un protocol d'intervenció

PDT-sm

Aquest programa està destinat al seguiment dels pacients ingressats en unitats de salut mental de curta estada. La presentació als hospitals “candidats” es va realitzar al maig a on es van comunicar els objectius, criteris d’inclusió, condicions i dinàmica a seguir. Un cop elaborat i aprovat el protocol d’intervenció de cada hospital, van passar a formar part del programa 11 centres sanitaris.

Hospital Universitari de Bellvitge
Althaia
Hospital de Sant Pau
Hospital Joan XXIII
Benito Menni CASM
Hospital Mútua de Terrassa

Hospital de Mataró. CSDM
Hospital Clínic de Barcelona
Consorti Sanitari de Terrassa
Hospital Santa Maria de Lleida
Hospital de la Vall d'Hebron

Des de setembre s’ha fet un inici progressiu en funció del temps de preparació de cada hospital. Els fàrmacs per cessació tabàquica aportats per l’Agència de Salut Pública de Catalunya es destinaran íntegrament per aquest programa. Aquests fàrmacs es destinen exclusivament per a aquells pacients motivats per deixar a fumar i després de l’alta hospitalària.

GRUP DE TREBALL “TABAC I SALUT MENTAL”

Grup actualment format per 27 professionals de la salut mental hospitalària de 17 hospitals catalans.

S’han realitzat tres reunions generals presencials durant el 2013: 01.02.13, 24.05.13 i 14.10.13. i altres en subgrups per treballar activitats específiques.

Es va escriure una carta signada per tots els membres del grup de treball sobre la importància de que tots els hospitals disposin de fàrmacs per la cessació tabàquica, atès que la llei no permet fumar ni en interiors ni exteriors de les unitats de salut mental (excepte unitats MILLE). La carta es va adreçar a tots els gerents, caps dels serveis de salut mental, caps dels serveis de farmàcia de tots els hospitals amb unitats d’ingrés de salut mental i a l’Agència de Salut Pública de Catalunya, el Pla Director de Salut Mental i Addiccions, la Subdirecció general de Drogodependències i la Gerència de Farmàcia i del Medicament.

Es proposa una taula pel congrés internacional de Patologia Dual (Barcelona, 23-26 octubre) que és acceptada.

El consumo de tabaco en salud mental: un dualismo encubierto

Moderador: Pinet C.

- Tabaco y salud Mental: ¿Patología dual o dual? Contel M.

- Smoke gets in your eyes: ¿hay humo de tabaco en los servicios de salud mental? Mondon S.

- La unión hace la fuerza: modelo de trabajo en red para rediseñar las políticas sobre el tabaquismo en las unidades psiquiátricas. Raich A.

Guia d'actuació en pacients fumadors ingressats en unitats de salut mental (vegeu l'apartat "Materials de suport per als projectes sense fum dels centres").

Altres objectius en subgrups: elaboració de material psicoeducatiu-motivacional, sensibilització de professionals, identificació de referents en tabaquisme i salut mental a Europa i estudi multicèntric descriptiu de seguiment de pacients amb trastorn mental que ingressen a unitats hospitalàries.

III jornada Salut Mental i Tabac. Com abordar el consum de tabac en els pacients amb trastorns mentals? Més enllà de l'hospitalització (119 assistents).

Barcelona, 29 de novembre del 2013

FORMACIÓ DE LA XCHsF

Formació presencial

Durant el 2013 s'han realitzat quatre cursos presencials:

Curs de bases motivacionals per ajudar a deixar de fumar, Abordatge de grup en l'atenció del tabaquisme, Prevenció i control del consum del tabac i Curs d'estratègies per a la prevenció de recaigudes.

Han assistit un total de 72 alumnes. Gairebé un miler de professionals dels centres de la Xarxa han estat formats presencialment des de 2006 a 2013.

Les enquestes de satisfacció dels assistents mostren uns alts nivells de satisfacció en els nostres cursos (més del 80% de satisfacció).

**Els cursos de la Xarxa estan acreditats pel Consell Català de la Formació Mèdica Continuada.*

Formació de Formadors

Al programa hi participen 88 referents de 46 hospitals de la Xarxa. Des de l'inici del programa (2009) fins a finals del 2013 s'han format 1.999 professionals en intervenció breu en tabaquisme (cursos de 2 hores) als seus propis hospitals.

El nivell de satisfacció en una puntuació de 0 a 10 se situa en 8,2; $\pm 1,2$.

La Xarxa proveeix material, assessorament i avalua cada curs. Tots els cursos estan acreditats pel Consell Català de la Formació Mèdica Continuada.

Centre sanitari	Assistents
Fundació Sant Hospital (La Seu d'Urgell)	26
Fundació Privada Hospital de Mollet	64
Hospital Verge de la Cinta de Tortosa	45
Benito Menni CASM	42
Hospital de Mataró	23
Hospital Comarcal d'Amposta	24

224
professionals
formats el 2013

Formació online

El 2012 la Xarxa Catalana amb la col·laboració de l'ICO i la Unió Consorci Formació van crear i difondre la possibilitat de que els professionals dels centres de la Xarxa es formessin virtualment. Això facilita la realització del curs per part dels professionals amb tota la flexibilitat que necessiten.

COORDINACIÓ DE LA ENSH

Des de l'any 2009 la Xarxa Catalana és també coordinadora de la ENSH- Global Network for Tobacco Free Health Care Services. Després de cinc anys de treball amb aquesta activitat s'ha acumulat coneixement de polítiques de control del tabaquisme arreu del món i s'han fet contactes a nivell internacional (a nivell individual i d'organitzacions).

També s'ha aconseguit que diversos centres de la Xarxa Catalana tinguin el nivell de qualitat dels projectes sense fum òptim (Or) i un gran lideratge i participació en conferències internacionals.

Suport als centres de La Xarxa en el Gold Forum Process de la ENSH

El GOLD Forum representa un espai on compartir les millors experiències en control del tabaquisme als centres sanitaris i el seu reconeixement internacional.

Des de La Xarxa ajudem a difondre les activitats de control del tabaquisme que els centres catalans desenvolupen i donem el suport necessari perquè aconseguixin l'acreditació màxima atorgada per la ENSH-Global (nivell Or).

En l'edició 2013-2014 del GOLD Forum Process la Xarxa Catalana ha presentat i donat suport a quatre centres catalans.

GOLD Forum 2014

Hospital General de Vic
Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
Hospital Universitari General de la Vall d'Hebron
Fundació Hospital Asil de Granollers

La Xarxa té nou web

Nova pàgina web i xarxes socials

La Xarxa ha renovat la seva pàgina web. Amb aquesta nova eina es podrà realitzar una comunicació amb els coordinadors més dinàmica, ràpida i efectiva.

Al web ara queda molt ben reflectida l'activitat de coordinació, dinamització d'activitats, oferta formativa i informativa de la Xarxa.

A més, cada centre compta amb un espai personalitzat i personalitzable on poden compartir tot allò que realitzen als seus centres.

Amb el web es substitueix l'antic butlletí de notícies.

També els centres tenen a l'abast tots els materials que produeix la Xarxa com a suport als seus projectes sense fum.

El web ajuda a millorar la imatge de la Xarxa, ara més moderna i al dia. En aquesta línia, s'han obert comptes a les xarxes socials que creiem que poden ser útils en el nostre àmbit (Slideshare, Flickr i Pinterest). De moment no es contemplen les més generalistes Facebook i Twitter.

Cigarretes electròniques

La Xarxa ha comunicat quan ha estat necessari el posicionament del conjunt de centres que n'estan adherits respecte a temes de control del tabaquisme. El primer (l'any 2010) feia referència al possible canvi de llei de control del tabaquisme a l'estat espanyol.

Enguany el tema ha estat l'ús de cigarretes electròniques als centres sanitaris.

Per a donar suport als coordinadors dels centres adherits a La Xarxa i a la població en general es va elaborar un full informatiu **disponible online**.

Dia Mundial sense Tabac

Informació als hospitals de la Xarxa del lema oficial de l'Organització Mundial de la Salut.

El tema del Dia Mundial Sense Tabac 2013 va ser "Tabac: prohibició de publicitat, promoció i patrocini del tabac".

Com cada any, amb la col·laboració del Departament de comunicació de l'ICO, es va enviar un comunicat de premsa als mitjans amb les activitats dels centres de la Xarxa previstes.

Mailings

S'han enviat als coordinadors una quarantena de mails amb diferents objectius (anuncis, informació general, fidelització). S'han distribuït de manera equilibrada per a garantir la constància i la presència de la Xarxa. Així doncs els coordinadors han rebut entre 3 i 5 mails mensuals amb assumptes d'interès per a la seva activitat.

Organització de la Trobada Anual

A la Trobada Anual de la Xarxa 2013 hi van participar una cinquantena de persones de 35 centres sanitaris.

Com cada any la Xarxa va donar resultats de les activitats que realitza durant l'any. Es va posar al dia als representants dels centres sanitaris de les novetats que afecten als seus projectes i es va fer la presentació oficial del nou web de la Xarxa.

El Dr. Esteve Saltó va realitzar una interessant xerrada sobre cigarretes electròniques que s'ha posat a disposició de tots els coordinadors dels centres.

Materials de suport per als projectes sense fum dels centres

Policy brief. Document creat per a facilitar la justificació de la implantació de programes de cessació tabàquica per al pacient ingressat. És útil per aconseguir suport de gerència i companys, comprendre millor els beneficis de la implantació del projecte, etc.

[Disponible on-line.](#)

Cigarretes electròniques. Arran de la proliferació de l'ús d'aquests dispositius i el boom de nous negocis i establiments, la Xarxa va actuar ràpidament coordinant-se amb l'Agència de Salut Pública de Catalunya i la Xarxa d'Atenció Primària sense Fum. Junts van fer un posicionament oficial, un document informatiu i una roda de premsa a l'Institut Català d'Oncologia.

[Disponible on-line.](#)

Guia d'actuació en pacients fumadors ingressats en unitats de salut mental. Aquesta guia realitza una descripció de l'actuació dels professionals sanitaris respecte al consum de tabac des pacients amb trastorns mentals, des de que ingressen a l'hospital o accedeixen a urgències fins que es donen d'alta.

[Disponible on-line.](#)

ALTRES PROJECTES

“Estudio multicéntrico de evaluación del consumo de tabaco y del nivel de implementación de las intervenciones enfermeras para dejar de fumar en los hospitales catalanes: estrategia para la prevención y promoción de la salud”. Projecte finançat pel COIB

Durant el 2013, s'ha elaborat el qüestionari d'investigació de l'estudi com estava previst. Prèviament, s'ha actualitzat la bibliogràfica i s'ha celebrat una reunió de consens de l'equip d'investigador al complet realitzada el juliol del 2013. Una vegada consensuat el qüestionari, es va elaborar el Manual de l'Enquestador, El Full d'Informació a l'Usuari, i el Full de Consentiment Informat, tots aquests documents han passat satisfactòriament el Comitè d'Ètica d'IDIBELL.

Durant el quart quadrimestre del 2013 s'ha iniciat el pilotatge del qüestionari.

“Actituds, aptituds i percepcions dels comandaments sobre les conseqüències del consum de tabac als hospitals”.

Els objectius de l'estudi són descriure la percepció en termes de conflicte interpersonal entre els comandaments amb els fumadors (professionals, pacients, familiars/visitants). Identificar el nivell de compliment de la Llei 42/2010 d'acord a la percepció dels comandaments. Descriure el rol i les intervencions dels comandaments en relació al control del tabaquisme. Comparar diferències en la percepció dels conflictes, nivell d'intervenció i percepció del compliment d'acord a les variables independents (tipus de comandament (assistencial versus no assistencial) i consum de tabac (fumador versus no fumador).

“Impacte de la Formació online en tabaquisme, coneixements, actituds i coneixements abans i després”.

Els objectius de l'estudi són comparar els coneixements i actituds dels professionals de la salut assistents al curs online en cessació tabàquica impartits per la XCHsF (abans i després: al mes). Identificar el nivell d'activitat relacionat amb la cessació tabàquica abans i després de realitzar el curs d'acord amb el model 5As. Descriure les barreres personals i organitzatives en el desenvolupament de l'ajuda per deixar de fumar.

Proposta de modificació dels continguts relacionats amb el tabac al programa ARES (Estació de treball d'infermeria_Gacela Care).

Elaboració d'un document amb modificacions per a l'ampliació del registre sobre intervenció en tabaquisme en pacients hospitalitzats. El document es va lliurar a l'ICS el mes de juliol i resta pendent de resposta.

PUBLICACIONS

Durant l'any 2013 s'han publicat els següents articles derivats de l'activitat de la Xarxa:

Ballbè M, Sureda X, Martínez-Sánchez JM, Saltó E, Gual A, Fernández E. Second-Hand Smoke in Mental Health Care Settings: Time to implement Total Smoke-Free Ban? *International Journal of Epidemiology*. 2013;42:886–893

Fu M, Martínez-Sánchez JM, Galán I, Pérez-Ríos M, Sureda X, López MJ, Schiaffino A, Moncada A, Montes A, Nebot M, Fernández E. Variability in the correlation between nicotine and PM2.5 as airborne markers of second-hand smoke exposure. *Environmental Research*. 2013;127:49-55.

[Manuscrit] Sureda X, Ballbè M, Martínez C, Fu M, Carabasa E, Salto E, Martínez-Sánchez JM, Fernández E. Tobacco control policies in hospitals going further: evaluation of a national smoke-free campus ban.

[Pendent d'enviament] Ballbè M, Martínez C, Saltó E, Cabezas C, Riccobene A, Valverde A, Gual A, Fernández E. Coverage of tobacco cessation programmes in public hospitals.

Ballbè M, Sureda X, Martínez-Sánchez JM, Saltó E, Gual A, Fernández E. Second-hand smoke in psychiatric units: patient and staff misperceptions.

19

ASSISTÈNCIA A JORNADES I CONGRESSOS

La Xarxa ha participat activament en els següents congressos o reunions científiques, amb la presentació de comunicacions orals o pòsters, o bé ponències convidades.

“ENSH Concept and International Experience” taula sobre ‘Tobacco-free campus policy’, reunió científica “National Approach to Treating Tobacco as a Care Issue”, organitzada per l'Irish Health Promoting Health Services, Dublín, 3 d'abril 2013 [ponència convidada]

“Effectiveness research on smoking cessation: evaluation of real life studies”, comunicació oral a la 21st International HPH Conference, Goteburg, 22-24 maig 2013. [ponència convidada]

III Jornades de la Societat Catalana pel Tractament i Control del Tabaquisme. SCATT Barcelona. Any 2013

VIII Jornada de Tabaquisme, On deixem de fumar? Lleida. Any 2013

2013

Xarxa Catalana
d'Hospitals sense fum
www.xchsf.com

Coordinador: Dr. Esteve Fernàndez

Laura Antón

Montse Ballbè

Esther Carabasa

Cristina Martínez

Amb la col.laboració d'Anna Riccobene i Núria Quirós

Unitat de Control de Tabaquisme

Institut Català d'Oncologia

Avinguda Gran Via de l'Hospitalet 199-203

08908 L'Hospitalet de Llobregat

Barcelona

93 260 73 57

31 de desembre de 2013

Disseny: Esther Carabasa

Paleta de colors - CC-BY-NC-SA

<http://www.colourlovers.com/lover/Capricciosa/loveNote>